LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026–2037

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi
Liikennejaosto 5.2.2026

Liikenne 12 -suunnitelman valmisteluvaiheet

Suunnitelmasta tehtiin valtioneuvoston päätös ja se toimitettiin selontekona eduskunnalle 18.12.2025.

Tavoitteet ja lähtökohdat

Visio ja tavoitteet

Kestävä ja saavutettava Suomi

- Vuonna 2050 Suomen liikennejärjestelmä on toimiva, turvallinen ja kestävä sekä edullisesti kaikille väestöryhmille saavutettava ja Suomen elinkeinoelämän kilpailukykyä ja kasvua tukeva.
- Suomen kokonaisturvallisuutta vahvistava, taloudellisesti kestävä ja tehokas liikennejärjestelmä tukee koko Suomen saavutettavuutta ja kehitystä eri alueiden vahvuudet, elinkeinoelämän tarpeet ja luonnon kantokyky huomioiden.
- Suomesta pääsee maailmalle ja maailmalta Suomeen nopeasti ja helposti, myös digitaalisesti. Edistykselliset innovaatiot ja uudet teknologiat mahdollistavat saumattoman ja turvallisen liikkumisen kulkumuodosta riippumatta koko Suomessa.

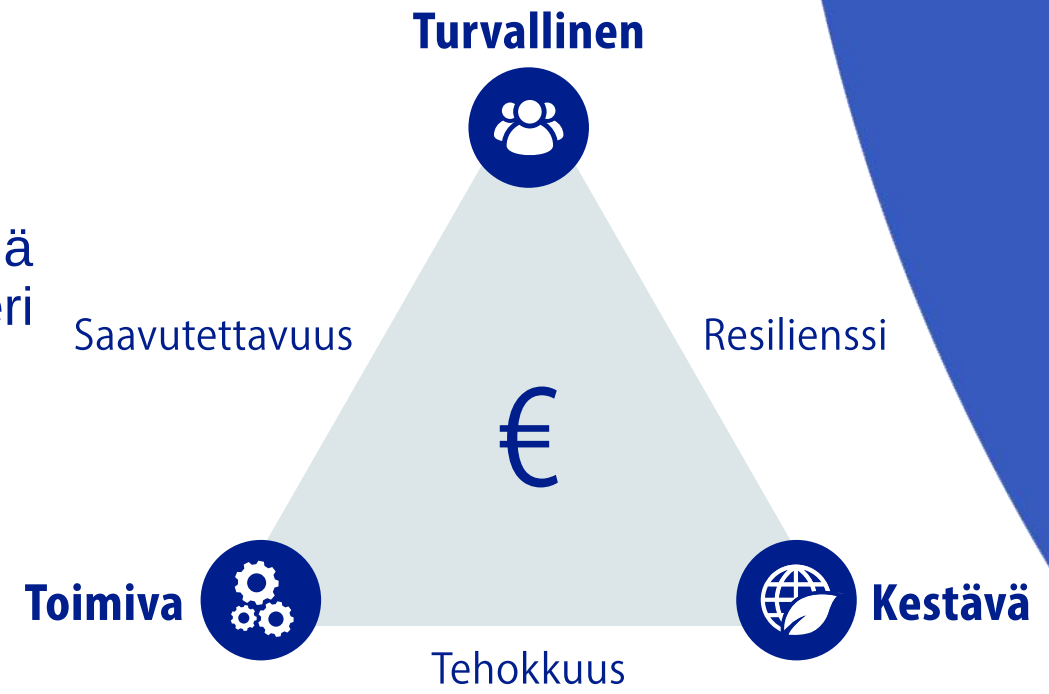

Rahoitusohjelma

Rahoitusohjelmassa huomioidaan valtion vaikea taloustilanne

- Rahoitusohjelma on sovitettu julkisen talouden suunnitelmaan (JTS) vuosille 2026-2029
- Hallitusohjelman määräaikainen investointiohjelma on huomioitu rahoitusohjelmassa ja toteutushankkeet jatkuvat JTS-kauden jälkeenkin (rahoitus varmistetaan omaisuuden myynneillä)
  - Osa hankkeista vielä käynnistämättä (arvio mukana rahoitusohjelmassa)
- Vuodesta 2030 kokonaisrahoitustasoa on tarve kasvattaa **maltillisesti**, kohdistuen pääosin perusväylänpitoon
- Perusväylänpitoon lisätään **vuosien 2030-2037 aikana** vuosittain asteittain **460-580 M€ vuoden 2029 kehystasoon verrattuna**. Tämä lisämääräraha sisältää perusväylänpidon rahoitustason korotuksen sekä kompensoi ostovoiman heikkenemistä.
- Liikenneverkon kehittämiseen kohdennettavaa rahoitus laskee vuoden 2029 kehystasoon nähden (joka sis. hallitusohjelman investointiohjelman). Rahoitusta on **keskimäärin 410 M€ / vuosi vuosille 2030-2037**.

Valtion väyläverkon rahoitusohjelma

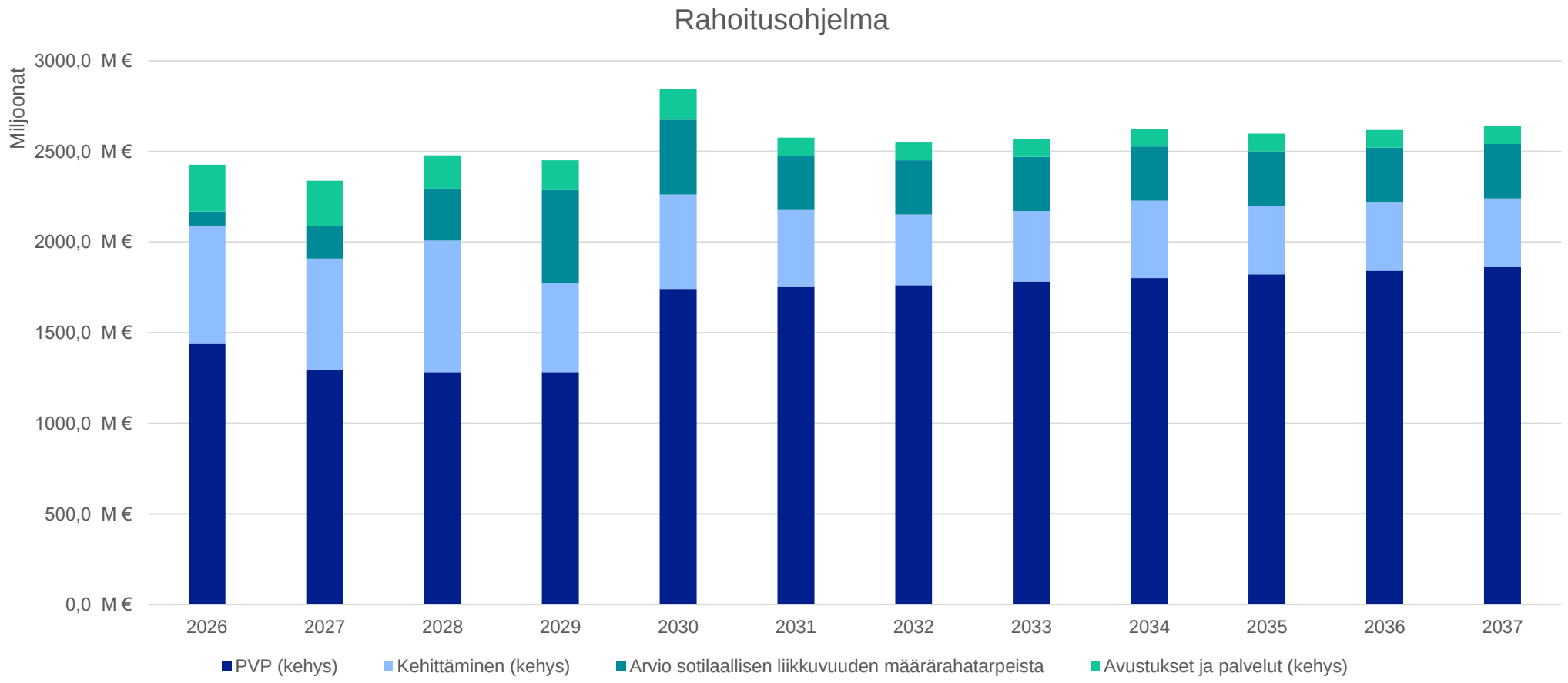

Palveluiden ja avustusten rahoitustasoihin pieni korotus

- **Palveluissa** alueellisen ja paikallisen liikenteen ostoihin **lisäystä 10 milj. euroa** sekä yhteysalusliikenteen varmistamiseen **2 milj. euroa** vuosittain vuodesta 2030 alkaen
- **Avustuksissa** kaupunkiraideliikenteen hankkeet nostavat määrärahatasoa alkuvuosina, mutta mahdolliset uudet hankkeet rahoitetaan kehittämisen kautta (määrärahasiirtoina)
  - kävelyyn ja pyöräilyyn sekä yksityisteihin **yhteensä 6 milj. euron määrärahakorotus vuodesta 2030 alkaen.**

Sotilaallisen liikkuvuuden paketti (arvio määrärahatarpeesta, ei sisälly olemassa oleviin kehyksiin)

- Rahoitusohjelmassa kuvattu sotilaallisen liikkuvuuden rahoituskokonaisuus on arvio määrärahatarpeesta ja kuvaus olemassa olevista kriittisistä sotilaallisen liikkuvuuden tarpeista. Rahoituksesta päätetään mahdollisesti erikseen vuoden 2026 aikana.
- Sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusta esitetään kohdistettavaksi:
  - Eurooppalaiseen raideleveyteen sekä kuormauspaikkojen kehittämiseen liittyviin lisäsuunnitelmiin ja kiireellisimpiin toteutuksiin
  - Siltojen kantavuuteen liittyviin parantamisiin
  - Sotilaallisen liikkuvuuden kannalta merkittävien maantieyhteyksien, ratayhteyksien ja vesiväylien kehittämiseen ja parantamiseen koko maassa, huomioiden myös satamat, satamien takamaayhteydet, erikoiskuljetusreitit ja Pohjois-Suomen rajat ylittävien yhteyksien kehittämistarpeet.
  - Varalaskupaikkojen ja varasiltakaluston käytettävyyden varmistamiseen
  - Liikenteen solmupisteiden (satamat, lentopaikat, terminaalit) kehittämiseen vastaamaan sotilaallista tarvetta erikseen sovitulla rahoitusmallilla.
- Rahoitustarve koko Liikenne 12-suunnitelmakaudella n. 3,5 miljardia euroa

Valtion väyläverkko

Perusväylänpito

- Lisärahoitus vuodesta 2030 alkaen **460-580 M€** vuodessa.
- Hallitusohjelman investointiohjelman lisärahoitus huomioitu.
- Vuodesta 2030 alkaen **50 M€ väyläverkon parantamiseen**
  - Liikenneturvallisuus priorisoiden huomioiden myös kaupunkiseudut sekä elinkeinoelämän tarpeet
- Väyläverkon korjausvelan nousu taitetaan vuodesta 2030 alkaen, korjausvelan päätyen noin 6 miljardiin euroon vuoteen 2037 mennessä.
  - Keskeisen, myös alemman tieverkon elinkeinoelämän tarpeet ja rataverkon välttämättömimmät tarpeet huomioiden
- Mahdolliset täydentävät rahoitusmuodot verotuksen ja rahoituksen kokonaisuudistuksesta.
- Erikseen määritellyissä tilanteissa väyläverkon palvelutasoa voidaan laskea tai väylistä voidaan luopua, mikäli vähentynyt liikennetarve tämän mahdollistaa ja/tai rahoitustaso väylien pitämiseen tarkoituksenmukaisessa kunnossa ei ole riittävä.

Kehittäminen

- Valtion väyläverkon kehittämiseen keskimäärin vuodessa **noin 410 M €** vuosina 2030-2037.
- Välttämättömyysinvestointina sekä turvallisuuden ja kapasiteetin lisäämiseksi toteutetaan **Digirata-hanke** (yhteensä noin miljardi euroa suunnittelukaudella).
- Hallituksen investointiohjelman toteuttaminen
  - Pääradan peruskorjaus aloitetaan vaiheittain (ennakoivat työt hallitusohjelman investointiohjelmasta Liite E)
- Rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan kaikissa väylämuodoissa **elinkeinoelämän, kaupunkiseutujen , liikenneturvallisuuden ja huoltovarmuuden sekä sotilaallisen liikkuvuuden prioriteetit sekä TEN-T-asetuksen mukaiset vaatimukset.**
- Infran kehittämisessä huomioidaan yhteensovittaminen ostoliikennesopimuksiin tulevaisuudessa.

Valtion budjetin ulkopuolinen rahoitus

- Erikseen sovittaessa valtion väylähankkeita voidaan toteuttaa myös yhteisrahoitteisina kuntien ja muiden toimijoiden kanssa, kun hankkeen hyödyt rajautuvat alueellisesti tai yksittäisille toimijoille.
- Valtio vaikuttaa siihen, että seuraava MFF-kausi palvelee kansallisia rahoitus-tarpeita ja liikennepoliittisia tavoitteita mahdollisimman hyvin. Suomen tavoitteet liikennettä koskevalle EU-rahoitukselle ovat sotilaallisen liikkuvuuden tarpeiden huomiointi, ml. mahdollisten raideleveysmuutosten rahoitustarpeet, ERTMS-kehittämisen ja digitalisaation huomiointi, jakeluinfran kehittäminen sekä talvimerenkulun, ml. jäänmurron rahoitustarpeiden, huomiointi.
- Valtio hyödyntää täysimääräisesti ReArm Europe -suunnitelman mahdollisuuden uudelleen kohdentaa 210 miljoonaa euroa Euroopan aluekehitysrahaston (2021–2027) koheesiotukea puolustukseen ja turvallisuuteen. Tämä edellyttää vuodelle 2026 määrärahaa valtion verkon sotilaallisen liikkuvuuden hankkeisiin.
- Myös muita EU:n rahoitusinstrumentteja hyödynnetään laaja-alaisesti mm. liikenteen digitalisaatio- ja automaatiokehitykseen.
- Valtio arvioi ja hyödyntää täysimääräisesti Natosta mahdollisesti saatavilla olevia rahoituslähteitä sotilaallisen liikkuvuuden tarpeiden täyttämiseen.

Kiitos!